

Commerciële nijverheid en landbouw

Het handelskapitalisme drong in de hele Republiek door. Leiden en Haarlem specialiseerden hun nijverheid in de productie van **textiel**. De Delftenaren bakten tegels voor de export – het Delfts blauw – en uit Gouda kwamen Goudse pijpen. In de Zaanstreek, Kampen, Hoorn en Amsterdam bouwden scheepswerven complete schepen als exportartikel. Het fluitschip, dat in Hoorn werd bedacht, was bijzonder in trek, omdat het veel minder bemanning nodig had. De buik van het schip was breed, maar de dekken waren smal. De breedte van het dek bepaalde namelijk hoeveel tol je moest betalen bij de toegang tot de Oostzee.

Net zoals de nijverheid in de steden, gingen ook de mensen op het platteland voor de markt werken. Boeren stapten van graanbouw over op veeteelt, voor de productie van melk, boter en kaas. Niet alleen voor de eigen regio, maar ook voor de stad en de export. In de Krimpenerwaard teelden boeren hennep en vlas, dat in de scheepsbouw gebruikt werd (voor zeilen en touwen) en voor de linnenproductie. Groningse, Friese en Hollandse veengravers leverden turf voor de haardvuren en voor de ovens en smederijen van de nijverheid. Deze marktgerichte agrarische bedrijvigheid noemen we **commerciële landbouw**.

Om aan de groeiende vraag naar grond te voldoen werden grote meren, zoals de Purmer en de Beemster, drooggelegd en kustgebieden ingepolderd. Amsterdamse kooplui investeerden daar graag in. Landbouw werd immers commercieel, je kon er winst mee maken.